

Izhaja vsako sredo
in petek zjutraj.

Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »

Za inozemstvo celo
leto lir 40.

Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.

Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 3

V Gorici, v sredo 12. januarja 1927

Leto X.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v
naprej. — List izdaja
konsorcij »Gor. Stra-
že«. — Tisk Katoliške
tiskarne v Gorici. Ri-
va Piazzutta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
(prej Scuole).

Telef. int. št. 308.

Veselo oznanilo.

Tisočem naročnikov in čitate-
ljev »Gor. Straže« moramo sporo-
čiti radostno vest: armada, ki ko-
raka in se zbira okrog »Goriške
Straže« rase. Ni nam bilo prijazno
minulo leto. Predaleč bi nas zave-
dlo, če bi se spuščali v spomine na
razne vremenske nezgode in druge
neprijetnosti, ki so teple našo de-
želo v preteklih mesecih. Povemo
samo prav odkrito, da smo bili v
skrbeh in strahu. Bali smo se, da
bodo prijatelji našega lista v težkih,
črnih urah, ki so šle preko njih,
omagali in se vdali nezdravemu ma-
lodušju. Vedeli smo, da bi v tem
slučaju tudi naše goriško glasilo za-
dela občutna škoda in bi bili obso-
jeni na počasno umiranje. Toda lju-
bezen do »Goriške Straže«, o ka-
teri smo večkrat govorili, njena po-
treba, katero smo dokazovali in jo

občutimo vsi, zvestoba, katero smo
včasih celo zahtevali za našo zve-
slobo, niso ostale brez haska. Krog
naročnikov »Goriške Straže« se
kljub vsem nepravilnostim, ki groze na-
šemu gospodarskemu in narodnemu
stanju, širi in veča. Naj izdamo
majhno skrivnost! V vseh, ki tu v
središču in tudi zunaj na deželi s
pogumno vremo stopamo v boj za
životvorne smernice, za katere se
nevstrašno bori »Goriška Straža«
vzbuja iskreno hvaležnost in daje
novih bodrilnih pobud zavest, da
stojijo tisoči in tisoči našega trpe-
čega ljudstva za svojim glasilom.
Kakor se bo radi tega naša volja po-
jeklenila, da bomo skušali »Goriš-
sko Stražo« še dvigniti in jo izpo-
polniti, tako prosimo tudi vse pri-
jatelje, da naj gredo na delo za
»Goriško Stražo«. V požrtvoval-
nosti in nesebični medsebojni po-
moči bomo rasli in zmagali.

misлити, da bo služil skoro eno leto
za potne troške. Zatorej proč s sa-
njami! Pravi mož mora pogledati v
obraz resnici, četudi ni lepa. Naj se
naši ljudje nikar ne dajo zanesti od
bajnih poročil, kako je Peter v
Ameriki kupil hišo in kako nalaga
Pavel v Franciji tisočake na hranil-
nico. To se zelo redko zgodi. Bolj
pogosto pa se zgodi tako — in tega
izseljenci navadno sami ne poroča-
jo, to nam poročajo duhovniki iz
tujine — da izseljenci ne najdejo
dela, trpe črno lakoto in se z veliki-
mi težavami vzdržujejo pri življe-
nju. To je resnica o raju v tujih de-
želah! Neznaten del izseljencev
obogati, velika večina si trdo služi
kruh sproti z dneva v dan, en del
pa vsled brezposelnosti, bolezni in
nesreč žalostno hira.

Predno torej vzame naš človek
popotno palico v roke, predno za-
pusti domačo zemljo, naj dobro pre-
misli! Dokler le more riniti naprej,
naj ostane v domači deželi. Tako
bo prihranil sebi in družini mnogo
trpljenja in nevarnosti.

Kogar pa žene sila z doma, ta
naj preudari, ali ima dovolj zdra-
vja, izobrazbe in strokovne uspo-
sobljenosti za tisto deželo, kamor
je namenjen. Predno odpošuje, mo-
ra imeti zagotovljeno delo. Bedaki
pa skakajo skozi okno v temo.

Te tri važne nasvete, ki jih spo-
ročajo naši izseljenci, polagamo na
srce vsem našim ljudem.

S popotno palico....

Ker si doma niso mogli več pri-
služiti vsakdanjega kruha, se je
lani vzdignilo par tisoč primorskih
Slovancev v tuje kraje. Vzeli so v
roke popotno palico in so se izse-
lili. Največ jih je šlo v Francijo,
mnogi v Jugoslavijo, manjše sku-
pine tudi na Češkoslovaško in v
Rusijo. Preko morja jih je šlo več
sto, in sicer v južnoameriške drža-
ve; zadnji čas se je obrnil tok izse-
ljencev proti Avstraliji.

Naši izseljenci se v tujih deže-
lah mnogo nauče in si naberejo dra-
gocenih izkušenj. Kdor si po svetu
kruha služi, mnogo vidi in spozna.
Posebno še hitro čuti, koliko je
vredno to, kar je prinesel od do-
ma. Naši izseljenci so po veliki ve-
čini revni, delavni ljudje. Navadno
nesejo s seboj le čvrste roke in kar
imajo v glavi. S tem si morajo pri-
dobivati kruh, si morajo pridobiti
zaupanje pri tujih ljudeh.

Iz pisem, ki nam prihajajo od na-
ših izseljencev, razvidimo, da so
prišli vsi do treh važnih, poglavit-
nihkušenj. Tole nam pravijo:

1. V slovanskih državah najde
vsakdanji kruh najlažje tisti dela-
vec, ki zna dobro brati in pisati kak
slovanski jezik. Slovenec, ki zna pi-
sati in brati slovensko, ima odprto
pot po vsej Poljski, Jugoslaviji,
Češkoslovaški, po širni Rusiji in po
Bolgariji prav do Carigrada. V par
mesecih se priuči vsakemu slovan-
skemu jeziku. V državah, kjer pre-
biva nad 200 milijonov ljudi, se s
slovenščino lahko sporazumeš in se
kmalu udomačiš. Zatorej velja za
vse naše starše dolžnost: Skrbi, da
se tvoji otroci naučijo najprej slo-
venščine! In sicer da se dobro in
temeljito naučijo brati in pisati slo-
venščino. Zakaj materin jezik je
podlaga vsake prave izobrazbe.

2. Druga skušnja naših izseljen-
cev je ta: V tujini poprašujejo
predvsem po strokovno izvežbanih
delavcih. To pomeni, da iščejo do-
brih rokodelcev, izšolanih fabriških
delavcev. Težakov, kopačev, nosa-
čev imajo povsod dovolj; če jih ni-
majo, vzamejo tujce, a jih slabo
plačajo. Zato pišejo izseljenci: Star-
ši naj skrbijo, da se sinovi nauče ka-
kega rokodelstva. Samo taki bodo
imeli delo in dober zaslužek v tujih
deželah.

3. Tretja skušnja, ki jo sporo-
čajo naši izseljenci je ta: Kdor mi-

sli iti v tujino, naj ne sanja, da bo
kar na lepem obogatel. Velika ve-
čina naših delavcev v tujini s sila
trdim delom zasluži komaj toliko,
da se preživlja. V Franciji je se-
daj slabo. V Južni Ameriki služijo
le dobri rokodelci. Iz Kanade nam
pišejo, da je na tisoče brezposelnih.
Kdor gre v Avstralijo, mora pre-

Kaj se godi po svetu?

Velik razmah ruske politike.

V zadnjih tednih se peča vse
svetovno časopisje s politiko so-
vjetske Rusije. Ker je to največja
slovanska država, morajo biti pou-
čeni o tem tudi bralci »Goriške
Straže«.

Odkar je premagala Rusija zme-
šnjave revolucije in meščanske voj-
ne, posega zopet z mogočno roko
v razvoj svetovne politike. Zopet
se bori ta silna slovanska zemlja za
svoj ugled in svojo moč v Evropi
in Aziji. Kakor caristična tako sre-
čuje tudi današnja Rusija povsod
na istega sovražnika: na Anglijo
ali Veliko Britanijo. Ti dve državi,
ki ste največji državi na svetu, se
borita ena proti drugi z nepopisno
trdovratnostjo. Rusija meji v Ev-
ropi na Romunijo in Poljsko ter
sega s svojimi nepreglednimi pla-
njavami preko ogromne Sibirije tja
do daljne Kitajske in Japonske,
kjer se skoro dotika z Ameriko.
Velika Britanija širi svojo moč čez
retino sveta in se srečuje z Rusi v
vsej Aziji do Kitajske. Politična
bojna fronta med Rusijo in Veliko
Britanijo teče torej od Jadrana do
Japonskega v Tihem morju.

Trenutno se vrši najljutejša bor-
ba med Angleži in Rusi na Kitaj-
skem.

Največji narod pod varštvom.

Ko slišijo naši ljudje govoriti o
Kitajcih, se smejejo. Predstavljajo
si rumene ljudi z dolgo kito in se
iz njih norčujejo. To je krivično.
Kitajcev je štiri ali petsto milijonov
ljudi, kar pomenja, da so Kitajci
najštevilnejši narod na svetu. Nji-
hova zemlja je zelo plodovita in
silno bogata na rudah. Priznati je
treba pa, da so bili Kitajci doslej
brez vsakega vpliva. V svetu niso
šteli niti toliko kolikor majhna Bel-

gija. Mogočne zapadne velesile:
Anglija, Nemčija in Francija, rav-
notako pa tudi Amerika in Japon-
ska, so ravnale na Kitajskem, ka-
kor da bi bile v lastni deželi. Kjer
so našle bogat rudnik premoga ali
železa, so se ga polastile, sezidale
tovarne, vselile lastne inženirje in
tudi delavce, vpeljale lastno polici-
jo in lastne sodnije, ter ustanovile
tako majhno državo v državi. Ako
Evropejec, Anglež ali Francoz, za-
greši zločin na Kitajskem, se ga ki-
tajska država ne sme dotakniti.
Razprave se smejo vršiti le pred
angleškimi ali francoskimi sodnija-
mi, kjer se uporabljajo angleški ali
francoski in ne kitajski zakoni. An-
gleži, Francozi, Nemci, Japonci in
Amerikanci so sezidali na Kitaj-
skem cela mesta, si volijo tam svo-
je župane, sezidali so krasne pala-
če, zasadili divne vrtove ter pobi-
rajo na tem ozemlju davke. Ta si-
jajna mesta so belokožci ali Japon-
ci obdali čestokrat z zidovjem, da
so lahko Kitajcem zabranjevali
vhod, ako jih je bila volja.

Toda belokožci so še na drug na-
čin pritiskali Kitajce. Kitajski dr-
žavi so dali velika posojila za zi-
davo cesta in železnic ali pa za od-
plačevanje dolgov, ki so nastali v
revolucijah ali v vojnah. Kitajska
država dolguje danes Evropejcem
okoli 17.000 milijonov lir; od tega
odpade na Angleže ena tretjina.

Belokožci so pa trdi in neumi-
ljeni upniki. Kitajci so dobili sicer
denar, toda zato so dali iz rok že-
leznice in dovolili, da pobirajo ca-
rino Evropejci potom lastnih urad-
nikov. Carinski nastavljenici na Ki-
tajskem so skoro vsi Angleži.

Narodno probujenje na vzhodu.

Denar, ki se nabere na Kitajskem
od carine in železnic, ne gre v dr-

žavno blagajno, temveč ga angleški
uradniki izročijo inozemskim ban-
kam v mestu Šangaj. Banke odraja-
tujejo ves čisti dobiček inozem-
skim upnikom, to se pravi Franci-
ji, Ameriki, največ pa Angliji. Ki-
tajci niso torej gospodarji na last-
ni zemlji, temveč podvrženi tujim
državnim uradnikom.

Proti takim in enakim krivicam
se je dvignilo v zadnjih letih silno
ogorčenje v kitajskem ljudstvu. Di-
jaki, ki so se šolali po različnih ev-
ropskih visokih šolah, so začeli or-
ganizirati odpor proti tuji nadvla-
di. Kitajska mora postati svobodna
in neodvisna, kitajski narod mora
biti enakoveren in enakopraven.
Wilsonovo načelo o samoodločbi
narodov je prevzelo tudi Kitajce.

Odpor proti tujcem je postal na-
silen. Kitajci so segli po orožju.
Vzplamtela je revolucija, ki ji ni
še konca. Kitajska je razdeljena
danes v dva tabora, dežela se je
razcepila, armade stoje proti arma-
dam. Največja škoda grozi seveda
Angležem, kajti oni imajo največ
tovaren, največ mest in največ iz-
posojenega denarja.

Ruska diplomacija se je postavi-
la na stran Kitajcev in podpira ki-
tajsko narodno gibanje z denarjem
in z municijo. V Moskvi in Lenin-
gradu se šolajo kitajski voditelji in
vsa kitajska dežela je preplavljena
z ruskimi propagandisti.

Razume se, da je ruski vpliv
vsled tega na Kitajskem mogočno
zrasel. Ruse proslavljajo kot osvo-
boditelje. Nikoli ni caristična Ru-
sija imela takega političnega ugla-
da v Aziji.

Novi uspehi Čičerina.

Ravno v teh dneh je izvojevala
Rusija nove politične zmage nad
Angleži. Kitajska vojska, katero
podpirajo Rusi, je potolkla kitajske
generale, plačane od Angležev in
Japoncev. Ruski zavezniki so za-
sedli ves južni del kitajske države,
to se pravi ravno tiste kraje, ki le-
že ob morjem in kjer ležijo najbo-
gatejše trgovske in industrijske na-
selbine Angležev. Oboroženi Ki-
tajci vdirajo v evropska mesta in
vzpostavljajo povsodi svojo oblast.
Od angleških poslopij vihrajo ki-
tajske narodne zastave.

Tega zmagovitega prodiranja na-
rodne kitajske stranke so se vse
zapadne velesile hudo prestrašile.
Najbolj prepadena je Velika Bri-
tanija. V Londonu so prepričani,
da se kitajsko ljudsko gibanje ne
bo dalo ustaviti. Po stari angleški
navadi so se odločili vsled tega za
popuščanje, ker mislijo, da bodo
tako še največ rešili. Angleški zu-
nanji minister Čemberlen je poslal
vsem prizadetim velesilam okrožni-
co, kjer predlaga, naj države omi-
lijo svojo politiko do Kitajcev.
Ravnotako je poslal neke ponudbe
revolucionarni kitajski vladi, ki
je pa angleško roko odbila. To je
angleško javnost zelo razdražilo in
čuje se sedaj zahteva, naj Anglija
dvigne vojno brodovje in vojsko na
Kitajce.

Od Kitajske do Jadrana.

Do vojne sicer ne more priti,
kajti kdo naj gre krotit stomiljon-
ski ljudski upor! Zmaga ruske po-
litike je torej trenutno zavarovana.
Kitajski računi pa še zdavnaj niso
poravnani, zakaj Angleži se bodo
sedaj pripravljali na protinapad in

bliža se čas strašne politične borbe med Veliko Britanijo in Rusijo.

Borba se pa ne bo vršila samo na Kitajskem, temveč na vsej črti, kjer se križajo ruski in angleški interesi. Ne samo v Aziji, ampak tudi v Evropi. Rusi skušajo izrivati angleški politični vpliv povsod, kjer le morejo, in isto delajo Angličani z Rusi. Vsaka država, katero pritegne eden izmed teh silnih tekmecev nase, pomeni oslabitev nasprotnika. Iz tega vzroka obrača sedaj Rusija svoje poglede zopet na Balkan in bi se rada približala Jugoslaviji. Ako bi se Rusija domnila z Jugoslavijo, bi segel ruski vpliv čez noč na Jadransko morje, kar bi bilo silno neprijetno Angležem, ki bi imeli tako z nasprotnikom opravka tudi v Sredozemnem morju.

Tako politiko ženejo Rusi sedaj tem odločneje, ker se je njihovo razmerje do Italije v poslednjem času vidno ohladilo. Rusija očita Italiji da se je naslonila na Angleže in da je stopila tako na pot protiruske politike. Očita ji, da je sklenila prijateljsko pogodbo z Albanijo v sporazumu z angleškim zunanjim ministrom Čemberlenom in odprla tako vrata angleškemu vplivu na Balkan.

Razgovor s »Slovenskim Narodom«.

Čičerin se nahaja sedaj na potovanju po Evropi in je sprejel dopisnika ljubljanskega dnevnika »Slovenskega Naroda«. Imel je z njim razgovor, v katerem poziva javno Jugoslavijo, naj spremeni dosedanje zunanjo politiko in se nasloni na Rusijo. Ta razgovor je vzbudil velikansko pozornost v vsej Jugoslaviji. Prvič po ustanovitvi države se je obrnil uradni zastopnik Rusije naravnost na jugoslovansko javnost.

Doslej so imeli Rusi stike le z

Bolgari in podpirali Stambolijskega. Toda po žalostnem koncu bolgarskega kmečkega voditelja je bilo tudi ruske politike na Balkanu konec. Rusi niso imeli na Balkanu več nobenega vpliva in so opazovali dogodke le od strani. Z Jugoslavijo ni bilo mogoče skleniti niti kake pogodbe, kajti Jugoslavlani so bili hudi radi komunistične propagande. Niso mogli priznati Moskvi, da je hotela leta 1920, in 1921. vžgati v Jugoslaviji boljševiško revolucijo. Šele pogodba, ki jo je sklenila Italija z Albanijo in ki je vzbudila nevoljo v Belgradu, je bila za Čičerina ugodna prilika, da poskusi iznova svojo srečo.

Kaj bo z zbližanjem?

Evropska javnost je radovedna, ali Čičerin uspe to pot v Belgradu. V Jugoslaviji smatrajo sicer vsi brez razlike zbližanje z Rusijo za zelo resno stvar, toda težko je pričakovati, ali pride že sedaj do pogodbe z Rusijo. Pašić je pred svojo smrtjo želel političen razgovor z uradnim zastopnikom sovjetske Rusije, a do tega ni moglo več priti. Radikalna stranka, ki jo je on vodil, pa ni vsa edina glede zbližanja z Rusijo. Odločno za zbližanje je srbska Demokratska stranka Ljube Davidovića, kakor se je izjavila pred kratkim na obnem zboru. Za zbližanje so vsi Hrvati in Slovenci.

Važno je torej, kakšna vlada pride v Belgradu na krmilo, tudi radi tega, ker bo morala odločati tudi o tem velevažnem prašanju zunanje politike Jugoslavije.

Iz današnjega političnega razgleda spoznamo obenem, kako se politika majhnih in srednjih držav plete v okviru velikih in ti orjaki gledajo na take dežele kakor na podobe v šahovski borbi, ki se vrši med njimi.

in Črničah nad ministrstvom in nad pošto upravo v Vidmu? Uverjeni smo, da bo poštno ravnateljstvo v Vidmu ukrenilo, da ne bodo posamezniki delali svojih postav.

Uprava »Jaselec« v Gorici.

»Jaselec«.

Prva številka je izšla. Ta čedni otroški listič se prodaja po goriških tobakarnah po 50 st. Poskusite.

Odpust iz učiteljske službe.

Iz učiteljske službe je nadalje odpuščena še učiteljica Iva Justin, Slap pri Vipavi. — »Scuola Italiana Moderna« z dne 8. t. m. piše o odpustu učiteljev med drugim sledeče: »Minister Fedele je na podlagi zakona z dne 24. dec. 1925, št. 2300 odpustil do 31. dec. m. l. okrog 50 ljudskošolskih učiteljev iz službe. V teku je postopanje za odpust iz službe še proti drugim učiteljem; njih število pa, tako se dozdeva, ne bo presegalo stotine. Pričakuje se pa, da bo podaljšani rok določen z zakonom od 24. dec. 1925, ki je imel veljavo samo do 31. dec. 1926.« (Veljava tega zakona se je med tem že dejansko podaljšala. Op. ur.)

V znanje duhovnikom.

Duhovnikom, ki so želeli vedeti, če imajo tudi vpokojeni duhovniki pravico do povišanja pokojnine na podlagi zakona od 13. avgusta 1926 št. 1431, odgovarjamo naslednje: Pravico do povišanja pokojnine imajo tudi vpokojeni duhovniki. To pravico jim daje člen prvi imenovanega zakona.

Dr. Otokar Rybar nevarno zbolel.

Dr. Rybar je zapadel v Belgradu hudi pljučnici. Prenesli so ga v bolnico, kjer prestaja nevarno krizo. Želimo našemu rojaku, da bi srečno prenesel bolezen in kmalu okreval.

Naj bo konec nasilstev

Mussolini je razposlal prefektom okrožnico, v kateri nastopa z vso odločnostjo proti nasilnežem. Na padalni oddelki (skvadristi) — pravi načelnik vlade — niso v letu 1927. več na mestu. »Protipostavnost mora izginiti. Zginiti mora ne le tista, ki bruhne na dan iz majhne in malenkostne krajevne predrznosti, temveč tudi tista, ki se pojavlja po težkih dogodkih. Treba si je zabičiti v glavo, da je doba maščevanja, pustošenja in nasilstev končana, naj se zgodi meni karkoli. Naj se pripeti ali meni pripeti, kar hoče, prefekti bodo morali prepričati z vsakim sredstvom, pravim z vsakim sredstvom, tudi navadne manifestacije proti inozemskim zastopnikom.«

Ako se bodo fašisti držali tega navodila bomo mi sami veseli.

Rabata se je poklonil silovito, da so mu zažvenketale ostroge.

»Hvala, eccellenza,« je odvrnil domaćinu. »oprostito da sem se zakasnil. Moral sem sestaviti poročilo o svojem poslanstvu, a cesarska služba je prva. Predajam se gospe, da si se nisem še predal v svojem življenju, ali oprostite, ako Vam ne bom po volji, ker sem voljak in oženjen.«

Gosti so obkolili tujca, ki je praznil čašo za čašo grškega vina ter se glasno smejal šalam beneških dam.

»Illustrissimo!« je šepnila Marieta Rossiu, katerega je bil Rabata zelo hladno pozdravil, »soparno mi je, pojdimo na zrak, na balkon!«

»Vaša zapoved mi je najsvetejši zakon!« je pomrmral poslanec, ter odšel skozi steklena vrata na balkon za lepo gospo. Ko je poročnik Capogrosso to opazil, prislomil se je na steber priprtih vrat, zamišljen na jedno stran, na drugo gledaje Dijano in Endimijona.

Lepa gospa se je naslonila na gotsko ograjo balkona. Mesečina se ji je čudno razprostirala po divnem

Drugi dokument.

Istočasno z gornjo okrožnico je sklenil ministrski svet, da lahko vlada vsaki čas odpusti iz službe uradnike, ki pokažejo v uradu ali izven urada, da so nasprotni politiki vlade. Tak zakon je bil doslej veljavni le do decembra 1926 in se je nanašal samo na državne uslužbenke. Novi zakon ima veljavo za nedoločen čas in zadeva tudi deželne in občinske nameščence.

Vojnim oškodovancem.

Finančna intendantca v Trstu je pričela z likvidacijo 70% predjmov na račun vojno oškodovanih terjatev nasproti Avstriji. Te 70% predjme izplačuje finančna v denarju, kot določuje tostvarni kraljevi odlok. Mnogi tega ne razumejo in se čudijo, da jim je finančna izplačala samo 70% v denarju. Zato opozarjamo vojne oškodovance, da gre pri teh likvidacijah za avstrijske rekvizicije, na račun katerih daje finančna 70% predjma. Bilo bi popolnoma brezuspešno rekurirati proti tem likvidacijam.

Znancem širom dežele.

Koncem meseca se bo predstavil vsem prijateljem in prijateljicam širom dežele »Naš Čolnič«. Letos stopa v peto leto. Vkljub velikim žrtvam se je list ohranil in priljubil naši mladini tako, kot zlepa nobeno mladinsko glasilo. Uredništvo je prejelo nebroj priznalnih pisem, ki so jih poslali vrli fantje in dekleta iz raznih krajev.

S tekočim letom bo »Naš Čolnič« postal zanimivo družinsko glasilo, vkljub temu, da bo redno posvečal kot dosedaj, skrbno pažnjo našemu društvu življenju.

Odveč bi bili pozivi na naročbo. Prepričani smo, da bo vsaka naša družina z veseljem naročila list, ki ji bo prinašal pouka, zabave in tolažbe.

List stane celoletno 10 lir. Naročniki lahko vplačajo polovično naročnino za pol leta. Vsak zavoden fant in dekle, kakor tudi vsaka družina, naj skrbi, da se bo list razširil in si pridobil novih naročnikov. Naročila pošiljajte upravi »Čolniča«, Via Mameli 5, Gorizia.

Proti pohujšljivemu tisku.

Nemški državni zbor je po zelo burnih razpravah izglasoval postavno, da se bo preganjal po vsej državi nesramen in pohujšljiv tisk. Ustanovljeni bodo posebni uradi, ki bodo tisk v tem oziru nadzirali. Proti postavi so se zlasti repenčili judje in grmeli socialisti; oboji se namreč dobro počutijo, če ljudstvo pada v nenravnost: Judje zaslužijo novce, socialisti dobe pa pristaše.

DNEVNE VESTI.

Bolezen monsignorja Ličana.

Zdravstveno stanje veleč. mons. dr. Ličana se je v zadnjem tednu toliko izboljšalo, da bolnik ni več imel srčnih krčev. Vendar je bolnik še zelo šibak in ni še izven nevarnosti. Monsignor se zahvaljuje prijateljem, sobratom, sodelavcem v organizacijah in znancem za novoletne čestitke in se vsem priporoča v molitev.

Pritožba na naslov poštne uprave v Vidmu.

Prejeli smo: Podpisana uprava je oddala na goriški pošti že 5. januarja 1. številko »Jaselec«. Več dni kasneje je uprava prejela od go-

riške pošte obvestilo, da sta poštarja v Črničah in Ajdovščini vrnila zavoja s časopisom in naj ju torej pridemo dvigniti. Še kasneje smo zvedeli naravnost iz Ajdovščine in Črnič, da sta poštarja to storila, ker da ni bil naslov italijanski. S tem sta omenjena poštarja povzročila upravi lista sitnosti in škodo, ker je kasneje poslani list ne poraben, izvršila pa sta tudi krivico. Podpisana uprava je glede na slovov naredila popolno dolžnost; zadostila je ukazom ministrstva in naredbam poštne uprave v Vidmu. Saj je goriška pošta pošiljalne sprejela in prav tako nad 70 drugih pošt! Ali sta poštarja v Ajdovščini

ni sledu. Človek bi rekel, da ima Rabata žensko lice, ali nepremičnost njegove očesa in dve potezi, idoč od nosnic do kraj ustnic, sta svedočile, da se v tem človeku ne skriva ženska narava. Poslanec je imel na sebi oprsni iz črnega baržuna, rumene svilene rokave, kraket plašč, visoke rumene čizme in širok klobuk s črnim in rumenim perom, a ob boku dolg nemški meč. Poročnik Antonio, majhen človek, se je precej poklonil škofu, s katerim se je bil povrnil iz Senja pod krinko fratra.

»Gospodje in gospe!« je začel Sabieno, ko je pristopil k Rabati in mu podal desnico, »zelo me veseli, da morem pozdraviti pod svojo streho dičnega gospoda barona Rabato, cesarskega poslanca in desnega prijatelja mojega dragega sodnika, prečastitega škofa senjskega. Radi tega prijateljstva sem pozval tega slavnega gosta v svojo hišo, da mu prikratimo čas po našem običaju. Predajam ga Vam gospe, saj, kje naj iščemo zabave, kje mineva sladkejša in hitrejša čas, nego pri krasnih damah?«

Čuvaj se senjske roke!

Zgodovinska povest.

Hrvatski spisal Avgust Senoa, poslovenil F. Š. Cvetkov.

Rossi se je globoko poklonil in odšel k lepi Marieti.

Po tem razgovoru je prijavil mal, v polni svilo odet zamorec prihod dveh gostov, plemenitega barona Josipa Rabate, namestnika Kranjske ter poslanca Njegove cesarske Svetosti, in Antonija Capogrossija, poročnika prejasne republike na galiji gospoda Soredana.

Družba se je začudeno dvignila. Čez trenotek sta gosta vstopila. Rabata je bil visok človek, poln, jak, rekel bi, debel. Na kratkem vratu mu je stala debela glava. Na okroglem, debelem licu si videl nizko nazaj potisnjeno čelo, gosto nabrane obrvi nad bledomodrimi očmi, ki so drzovito gledale predse; pod ogromnim nosom so se čvrsto stiskale debele ustnice, nad belim ovratnikom si videl debel podbradek. Dolgi plavi lasje so mu padali na ramena, o bradi in brkah ni bilo

čelu, po belih ramenih, po sijajnih lasih, a oči so ji trepetale kakor nočna rosa.

»Rossi,« je rekla z zamolklim glasom, »ostane li Rabata dolgo v Benetkah?«

»Zakaj vprašate to, signora!« se je začudil poslanec.

»Rossi, ostane li Rabata dolgo v Benetkah?«

»Čez dva, tri dni zapusti to mesto in se vrne v Ljubljano.«

»Ljubljana je blizu, zelo blizu; Rabati je nadvojvoda zelo milostljiv.«

»Čujem!« je odgovoril poslanec ravnodušno.

»A Vi se ničesar ne bojite?«

»Česa?«

»Veste li, da Vam more postati Rabata nasprotnik?«

»Meni?«

»Da pride mesto Vas za cesarskega poslanca v Benetke.«

»Mesto mene? Ste gotova...?«

»Slišala sem — ne povem Vam kaj. Jaz nočem, da pride ta medved mesto... Vas. Privadila sem se Vašim poklonom. Zaprečite to!«

(Dalje).

Begunce,

ki so bivali v Sanseverinu in so se daj raztreseni po celi deželi, bo gotovo zajemala take novice: sanseverinski škof, mons. Adam Borghini, je dne 27. decembra umrl. Temu naznanilu dodaja novoletna voščila »Gospod z Grada«.

Nov japonski cesar.

Na Japonskem je sedel na prestol nov cesar ali mikado. To je za Japonce velikanski dogodek. Cesarja so nekoč častili po božansko. Kozarce, iz katerih je on pil, so takoj razbili, da bi jih ne omadeževale nečiste ustnice ostalih smrtnikov. Ravno tako so delali z drugim posodjem. Ko je cesar umiral, si je mnogo Japoncev od žalosti prerezalo žile ali razklalo trebuh, kar se je zgodilo tudi letos. To so poganske navade.

Zgubljen.

Na poti od Štanjela do Bukovce je dne 7. t. m. zgubil nekdo denarico. Pošten najditelj naj jo odda proti dobri nagradi pri upravi »G. Straže«.

Nikoli Pašiću

bodo postavili v Belgradu spomenik. Predsednik Narodne skupščine Marko Trifković je pozval vse stranke, naj sodelujejo. Če kdo, je Pašić tisti, ki ga zasluži.

Nov upor v Albaniji.

V severni Albaniji okoli Skadra je izbruhnil zopet upor proti Ahmedu Zogu. Vzdignilo se je sedmero plemen. Kdo je punt podžgal, ni znano. V Albaniji je parkrat na leto revolucija.

Volitev ne bo več.

V letu 1927. — je rekel Mussolini — da bo Italija v vsem po fašistovski urejena. Posamezni stanov: delavci, trgovci, industrijalci, kmetje itd., se bodo organizirali vsak v lastni stanovski organizaciji. Današnji parlament bo odpravljen, na njegovo mesto pride drugi, v katerem bodo sedeli zastopniki stanov. Teh pa ne bo izbralo ljudstvo v volitvah, temveč bodo imenovani od zgoraj.

Fašizem proti bradam.

Musolini je imel razgovor z urednikom dunajskega dnevnika »Neue Freie Presse«, v katerem je izjavil, da je fašizem odločen nasprotnik kosmatih brad. Fašizem zahteva, naj bodo moški vsi gladko obriti. Tudi stari Rimljani so imeli kratke lase in so bili brez brk in brade. Samo narodi, ki propadajo, nosijo dolge dlake. Kaj bi bil rekel k temu Pašić s svojo dolgo brado?

Nečloveško grozodejstvo na Vipavskem.

Na podlagi zanesljivih poročil obveščamo javnost o zločinu, ki se je izvršil v noči dne 6. t. m. na Platinini na Vipavskem.

V jutru po prazniku je stopila v hišo posestnika Antona Cigoja branjevka, ki običajno nabira jajca, neka Tona Pugelj. Vrata so bila kot navadno priprta, čudno se ji je pa zdelo, da ob belem dnevu gori še luč. Na ognjišču je videla na ugašlem ognju napol kuhano polento, brččas za večerjo preteklega dne.

Kaj je novega na deželi?

Iz Brd.

(Podivjanost.) — Novega leta dan. Vreme prijazno, pomladansko. V ¾ ure oddaljeni duhovniki imajo cerkveni shod. Kaj ko bi šel danes tja k sv. maši? Pojdimol! Šel sem in nisem mislil, da bom pričal, kako globoko je propadel del naših ljudi. Cerkev polna. G. župnik iz sednje duhovnije daruje sv. mašo. Pred cerkvijo veliko samih moških.

Ko se ogleda po hiši, vidi — o groza! — na tleh ležečega gospodarja. Menila je, da je moža udarila kap. Brž je sklicala sosedo, ki takoj zapazijo, da je mož v mlaki krvi. Na umorjenčevi glavi vidijo strašne rane: razklano lobanjo, odsekano desno roko, razpraskan obraz. Ti udarci so bili zadani s sekiro za tramovje.

Pozvana varnostna oblast je takoj izvedla preiskavo. Prava sled za zločincem je še zavita v temo. Radi namigavanja domačinov je policija prišla umorjenčevega sina, češ, da je živel z očetom v nespornem razumljenju. Vendar pa ta sumnja ne temelji na pravi podlagi, in sicer radi sledečih razlogov: gre za zločin, katerega je zmožen človek, ki je vaju krvi in pobojev. Omenjeni sin pa ni na glasu niti kot vaški pretepač niti kot nasilnež. Jasno je nadalje, da izvira zločin iz pohlepa po denarju. Umorjenec je nosil pri sebi veliko svoto denarja (8000 lir), s čimer se je v družbi po našal. Ta denar je izginil. Ako bi bil sin zakrivil zločin, bi moral imeti on denar! Tega pa pri njem ni.

V bližnjih hišah so čuli nadalje vpitje: »Pustite me pri miru!« To pomeni, da je bilo napadalcev več ali pa da je bil morilec tuja oseba; zakaj oče ni vikal lastnega 18-letnega fanta. Pravijo, da je sin pri očetu stradal in da je bil brez oblike, a to je neresnično, kar pričajo lahko vsi sosedje.

Sin se je mudil na večer zločina v gostilni v bližnji vasi. Spal pa je pri znanem kmetu s hišnim hlapcem na seniku. Ko je drugi dan vstal, je bil miren, imel je na obrazu običajni izraz. Videlo se je, da ne slutiti nič hudega in da ima mirno vest. Vse okoliščine govore torej proti temu, da bi bil fant zločinec.

Želimo, da bi varnostno oblastvo prišlo krivcem na sled in osvobodilo tako sina tega strašnega suma.

Omenimo, da so videli ljudje v pozni nočni uri, kako se je klatil po vasi človek iz okolice.

Socialni vestnik.

Vojnim invalidom.

Mnogi invalidi se pritožujejo nad tem, da jim je bila priznana vojna pokojnina za poznejšo dobo, kakor pa njihovim tovarišem, ki se nahajajo v istem položaju.

Da ne bodo vojni invalidi nadlegovali po nepotrebnem našega taništva in tudi drugih uradov, pričujemo naslednja pojasnila:

Člen 20. invalidnega zakona od 12. julija 1923 št. 1491 določuje, da pritiče vojnemu invalidu pokojnina od zdravniškega pregleda dalje in ne od dneva, ko je vložil prošnjo za priznanje pokojnine.

Člen 20. imenovanega zakona določuje tudi, da pritiče invalidna pokojnina od dneva odpusta iz vojaške službe. Za vojne invalide v novih pokrajinah pa ta določba ne pride v poštev, ker manjkajo to stvarni vojaški dokumenti.

Člen 20. pokojninskega zakona je merodajen samo za invalide, ki so bili zdravniško pregledani šele po objavi zakona od 12. julija 1923. št. 1491.

da se z njim strinjate, da ste malo ali nič boljši kakor on? Le sramote in ubijajte duhovnike našega rodu, dolgo jih ne boste več. Preštejte jih in pogledajte naraščaj! — Še to! Na plesiščih se skrb, da se plesalci nemoteno vrtijo po brjarjih; da bi verniki nemoteno bili pri službi božji, kdo se zmeni za to! Odšel sem žalosten in si mislim: sami si zbijamo mrtvaško trugo.

Kamno.

Dne 4. t. m. je preminul Andrej Skočir, gostilničar onstran Soče v 64. letu svoje starosti. Bil je blaga duša v najboljšem pomenu besede. Pogreblji so ga naslednji dan ob 10. uri. Žalni sprevod s krsto je zdrčal po žici čez Sočo in tu ga je čakala malone vsa vas. (Na Kamnu oba bregova že dve leti občujeta po te leferiki.) Pokojniku večni mir in pokoj, preostalim pa naše sožalje!

Tolmin.

Božične dni, ko so nas dijaki in drugi gostje zapustili in odšli na počitnice, smo posvetili čisto samim sebi. Zadnje tri dni v letu smo se zbirali v ožjem krogu h kratkim pobožnostim kot za sklep svetega leta. Dočim so duhovne vaje pred tremi tedni poudarile tudi na naj versko misel, smo se te dni čisto navznoter osredotočili. Zlasti so bili vztrajni naši domači dijaki, ki so jim bili ti dnevi predvsem namenjeni. Spovednica in obhajilna miza sta imeli obilo gostov. Vse se je izvršilo brez hrupa in samo po sebi. Vedno bolj prodira misel, da ne gre za trenutek slovesne ubravnosti, ampak za zdrav sad, ki ostane. Zakaj, če tudi vse drugo zgubimo, cerkev in oltar sta še vedno naša.

Šmarje.

V nedeljo 9. t. m. je umrl v visoki starosti 75. let tukajšnji ugledni posestnik Karol Poljšak. Bil je desetletja v občinskem odboru kot podžupan in odbornik. Naj mu bo lahka slovenska gruda, ki jo je vedno iskreno ljubil! Vsem preostanim, zlasti g. Viktorju, naše pri srčno sožalje.

Idrija pri Bači.

Pred kratkim se je vršil v naši vasi 5. občni zbor prosv. društva. Vdeležilo se ga je 21 članov. Eno glasno so bili voljeni gg.: V. Maver, predsednik; L. Kačar, podpredsednik; J. Šuligoj, tajnik; J. Manfreda, knjižničar; L. Grossar, blagajničar; J. Kovačič, gospodar; L. Kovačič in J. Balog, pregledovalca računov. — Kakor hitro so nastopili novi odborniki, so priredili Silvestrov večer. Udeležencev je bilo okrog štirideset. V lepem miru in zabavi nam je čas hitro potekel. Ko je od bilo polnoči smo častitali drug drugemu veselo novo leto in se nato mirno razšli. — Bog živi!

Ruski revolucionarji.

V »Straži« je bilo neštete kratke govora o ruskih revolucionarjih. Ljudje pa nimajo prave slike, kakšna organizacija je to bila, in zato tudi ne morejo dobro razumeti ljudi, ki vodijo današnjo Sovjetsko Rusijo.

V pouk našim čitateljem naj sledi take članek.

Ruski carizem je bil, kakor ves svet danes priznava, strašna in kruta vlada. Carski ministri in carska policija so neusmiljeno tlačili narodne manjšine velikega ruskega carstva, kakor n. pr. Poljake, Fince, Letce i. dr., in pa tudi rusko ljudstvo samo. Ruski narod je moral plačevati davke in služiti pri vojakih, sicer pa ni imel nobene pravice. Vso politiko je vodil car sam. Ljudstvo je ni moglo nadzorovati po svojih zastopnikih. Carski ministri so zabranjevali vse časopise, ki so bili proti vladi, razpuščali vse stranke in vse organizacije opozicije, vlačili v zapore voditelje ali jih izganjali v daljno in mrzlo Sibirijo.

Posebno kruto so preganjali carski oblastniki delavce in kmete.

Tajne revolucionarne organizacije.

Stara pesem pa je, da nobena zunanja sila ne more ubiti idej, ki so se vkoreninile v ljudsko dušo. Ako vladni oblastniki razženejo organizacije, tedaj se ljudje zbirajo tajno, organizacija se skriva pred očmi policije pod zemljo. Skriva se, a ne umre nikdar, ker ljudstvo ne more zatajiti in vničiti samega sebe. Ko so carski vsemogočnejši zatrli delavcem in kmetom časnike in zaplenili tiskarne, so revolucionarji tiskali letake in časnike skrivaj: v tiskarnah, katere so gradili v podzemeljskih luknjah, kamor ni poznal nihče vhoda. Tu pa tam se je posrečilo policiji, da je vdrla v podzemne tiskarne, pozaprila delavce in odnesla stroje, a kmalu je nastala nova skrita tiskarna, ki ji policija ni mogla do živga. Če je bila stiska najhujša, so bežala uredništva v tujino in tihotapila od tam čez mejo časopise in letake med ljudstvo. Tako so delali Poljaki, tako ruski delavci.

Ruski revolucionarji so razpredli preko cele Rusije svoje tajne organizacije, imeli tajna zborovanja, tajne občne zборе in širili svoje ideje, kljub divji gonji, ki jo je uprizarjala proti njim carska policija.

Tako je nastala v carski Rusiji tajna revolucionarna organizacija, ki je imela zelo stroga pravila in držala svoje člane v neusmiljeni disciplini.

Boj med dvema policijama.

Carska vlada je ustanovila proti revolucionarjem posebni oddelek policije, ki se je vezala v posebni šoli za tako službo. Služba je bila težka, zakaj nasprotniki so bili premeteni, bistri in zelo energični. Da bi se ubranili policije, so morali revolucionarji postavljati straže, organizirati poizvedovalno službo, nadzorovati premikanje državne policije in iztikati za njenimi načrti in skrivnostmi. Tako so ustanovili revolucionarji lastno policijo, imeli so svoje detektive, policijske nadzornike in tudi glavnega policijskega poveljnika, ki je imel v stranki skoro neomejeno oblast. Tako sta si stali nasproti dve tajni policiji, ki sta se z neusmiljenim sovraštvom borili ena proti drugi. Da bi carska policija prodrila v tajnosti revolucionarjev, je pošiljala v njihovo stranko ljudi, ki so se delali na zunaj velike revolucionarje, a so bili v resnici zakrinkani carski policisti. Zato so morali biti revolucionarji zelo oprezní in nadzorovati tudi lastne pristaše, ali so zvesti in zanesljivi. Odpadnike so brez prizanašanja kaznovali in jih po navadi usmrtili.

Od Pariza do Sibirije.

Vrhovni poveljnik revolucionarne protipolicije je bil leta 1909 Vladimir Burcev. Ker ni bil varen v Rusiji pred carskimi žandarji, je prenesel svoje urade v Pariz, odkoder je nadziral preko zaupnikov delovanje ruske policije in tudi lastno stranko po vsej Rusiji. V Pariz so mu prihajala od vseh strani poročila, iz Pariza je pošiljal v domovino ukaze, ki so jih morali podrejeni somišljeniki točno in natančno izvesti. Gorje mu, kdor ni izvršil danega ukaza. Burcev je imel napeljene niti v Berlin, na Dunaj, v London in v vsa ruska središča, vodile so do oddaljenih sibirskih zaporov, kjer so ječali njegovi politični somišljeniki po carskih taboriščih. Burcev si je dopisoval s svojimi ljudmi po ječah in jim pomagal bežati. Burcev je organiziral s tovariši tudi upore in atentate ter igral veliko vlogo za časa ruske revolucije leta 1905.

Krvavi Azev.

Desna roka Burceva je bil sloviti Evro Azev, kateri je več kot deset let imel v stranki revolucionarjev

strašno moč in vodil najnevarnejše udarce proti carizmu. Radi njegovega poguma in njegove hladnokrvnosti so ga častili revolucionarji kot junaka. Pozneje se je pa izkazalo, da je bil Azev istočasno v službi carske policije in stal tako v vodstvu obeh policij. To je eno najzanimivejših in najbolj krvavih poglavij iz zgodovine predvojne Rusije.

Nasilje, ki ga je izvajal carizem nad ruskim delavstvom, je vzbujalo silen odpor in gnalo revolucionarje k protinasilju. Ko si niso znali drugače pomagati, so organizirali na ministre, na carske guvernerje in člane carske družine bombne napade. Širiti so hoteli okoli sebe strah in trepet ter ukloniti tako vladu k popustljivosti.

Pri teh krvavih podjetjih je stal Azev vedno v prvih vrstah. Kot voditelj borbenega oddelka revolucionarjev je organiziral umor ministra Plehveja, on je do potankosti pripravil in dal izvesti umor velikega kneza Sergeja. Poslednji atentat je pretresel Rusijo do temeljev. Azev je zamislil atentat na generalnega guvernerja v Petrogradu Trepova, on je spravljal s svetom velikega kneza Vladimirja Aleksandroviča, on je zasnoval atentat na guvernerja v Kijevu Klajgelsa, atentat na guvernerja v Moskvi admirala Dubasova in atentat na ministra Durnova. Trikrat je poskušal spraviti na oni svet samega cara, kar se mu pa ni posrečilo.

V službi cesarske policije.

Ta mož je vlival samim revolucionarjem strah. Toda pokazal je v teh drznih podjetjih take železne živce in tolikanj hladnokrvnosti, da so vsi strmeli in ga občudovali. V družbi je vedno molčal in se ni nikdar spuščal v učene razprave somišljenikov. Sovražil je do dna duše debate in razgovore. Bil je pa vedno na razpolago, ko je bilo treba poseči vmes z dejanji. Njegova divja energija ga je povzdignila tako visoko v revolucionarni stranki, da se mu ni upal nihče približati s kakim sumničanjem. Užival je brezpogojno in neporušno zaupanje stranke. Kdo bi si drznil le misliti, da je v službi državne policije!

In vendar je bil v stranki mož, ki se tudi Azeva ni bal. Vladimir Burcev, glavni poveljnik revolucionarne policije, ni zaupal nikomur brez pogoja in je nadziral vse. Leta 1909. je dvignil nenadoma proti Azevu strašno obtožnico, da je plačanec carske policije. Trdil je, da je Azev izdal več tovarišev v roke carskih detektivov in jih spravljal tako ob mlado življenje. Obtožba Burceva je treščila kakor strela in se je zdela iz početka skoro neverjetna. Burcev je imel sicer prav, ali v prvi zmešnjavi mu niso hoteli tovariši popolnoma verjeti. Njegov predlog, naj se Azev takoj ubije, so odklonili.

Sklenili so pa, da se pokliče Azev pred sodišče stranke in odredili takojšnjo preiskavo v njegovem stanovanju.

Ko divja zver po svetu.

Preiskovalna komisija je pod vodstvom Borisa Savinkova, ki živi še v Rusiji, stopila ob 10. uri zvečer v stanovanje Evra Azeva in mu brez uvoda vrgla v obraz strašno obtožbo. Azev, čigar hladnokrvnost je bila v vseh okoliščinah nepremakljiva, je v tem trenutku prebledel in padel v strašno potrtost. Prvi krat v življenju je bil zgubil oblast nad samim seboj. Poznal je dobro svoje tovariše in se zbal, da potegnejo iz žepa samokres in mu poženejo kroglo v glavo. To pa se ni zgodilo, ker jim je bila stranka prepovedala jemati s seboj orožje.

Čim je Azev spoznal, da trenutno ni življenske nevarnosti, se je pomiril in prosil, naj ga puste, da zbere svoje misli. Komaj so se bili

tovariši odstranili, je Azev začel spravljal v največji naglici kovčke in se odpeljal po par urah na kolodvor. Plašno se je oziral okoli, ali mu ne prestriže koraka revolucionar in ga usmrti sredi ceste. Le sreča se ima zahvaliti, da je ostal živ. Stranka je bila namreč postavila pred njegovo stanovanje dve straži, Scazinova in Sletova, ki sta imela v žepu samokrese in sta imela trden namen, da ga ubijeta. Toda prevzel ju je strah pred krvavim Azevom in roke so jima omahnile.

Azev se je odpeljal v Nemčijo in se nastanil najprej v Kölnu ob Reni. S tem dnem je začelo njegovo beganje po svetu.

Številka 446.

Azeva ni mogla ščititi pred množičnostjo revolucionarjev celokupna državna policija velike Rusije. Ravnatelj carske policije mu je pošiljal potne liste pod najrazličnejšimi imeni, s katerimi se je potikal plašno po vsej Evropi. Potoval je po Franciji, po Norveški, po Grčiji in bival posebno dolgo v Italiji in v Egiptu. Strah pred revolucionarji ga je gnal iz dežele v deželo. Pisal je pisma stranki iz Amerike in Avstralije in se skušal ž njo pomiriti. Ko se je obrnil na svojo ženo, od katere je bil ločen, naj posreduje zanj pri strankinem sodišču v Parizu, je ta izstrelila proti izdajalcu kroglo, ki ga pa ni zadela. Mož ni našel več nikjer miru in sprave. Ob izbruhu svetovne vojne je živel v Berlinu pod imenom Aleksander Neumayer. Za božič leta 1917. ga je v kavarni spoznal neki Rus in to ga je tako splašilo, da je sežgal vse spise, kar jih je imel in se skril. Leta 1918. je zbolel in umrl 24. aprila v Berlinu. Na grob si je dal postaviti mesto imena številko 446, po kateri so ga poznali njegovi nekdanji tovariši.

Kar smo napisali, se zdi kakor roman, pa je pravo življenje, kakor so ga doživljali revolucionarji carske Rusije. Može, ki so bili vdeleženi pri takih razburljivih zgodbah, po večini še žive in imajo besedo v političnem življenju Sovjetske Rusije.

Iz širokega sveta.

Kratki lasje,

ki jih imajo sedaj ženske, dajejo brivcem lepe zaslužke, a so vničili tovarne za lasne igle. Neka izdelovalnica v Parizu je prodajala prej 600 kvintalov lasnih igel na leto, sedaj ima v tovarni le 2 delavca. Podjetnik je upropaščen, delavci so na cesti.

»Mir! Nesramni tepec!«

Trgovski pomočnik Jakob H. iz Gradca je že delj časa opazal, kako donijo najsurvejše psovke iz sosedne sobe, ko zjutraj vstaja iz postelje. »Mir! Nesramni tepec! Brezvestni falot!« je grmelo vsako jutro iz sosesčine. Dne 4. novembra se je trgovski pomočnik naveličal. Vzdignil je obraz iz umivalnika in zavpil razjarjen skozi steno: »Na koga merite s temi psovkami? Mislite morda mene?...« In že je imel odgovor: »Mir! Nesramni tepec! Brezvestni falot!« Pomočnik je planil k gospodinji in zvedel, da je njegov sosed zasebni uradnik Otokar P. Vložil je tožbo radi razžaljenja časti in v torek 4. januarja se je vršila razprava pred graško sodnijo. Toženec je vstopil v dvorano in nosil pod pazduho zmagošno velik ovoj. Odmaknil je papir in pokazal veliko papigo v kletki. Ko se je približal odvetnik je ptič zavpil: »Mir! Nesramni tepec!« Vsi so bruhnili v smeh. Toženec je izjavil, da je kupil papigo od mornarja v Hamburgu, kjer se je navedila preklinjati kakor pristaniški nakladači.

Koliko ljudi šteje Ljubljana?

Po ustanovitvi Jugoslavije se je zunanje lice Ljubljane zelo olepšalo. Zidajo se velike palače in cestni tlak postaja ponekod velikomesten. Prebivalcev šteje po zadnjem popisu 56.000. Pred vojno jih je imela Ljubljana 40.000.

Nov rudokop srebra in svinca.

Jugoslavija je zelo bogata zemlja. Ima mnogo premoga, železa in boksita, ki je iz večine še neizrabljen. Pretekli mesec so odkrili v vasi Openici pri Ohridi v Južni Srbiji zopet rudokop, poln srebra in svinca. Vlada je poslala komisijo vseučilišnih profesorjev in inženjerjev proučevati rudnik.

Oj ta vojaški boben!

Pozdravi iz Afrike.

Slovenski fantje s vojaki, ki služijo pri avtomobilnem polku v Bengasi in okolici v Afriki pošiljajo iskrene in lepe pozdrave ter žele srečno in veselo novo leto staršem, sestram, bratom, prijateljem in prijateljicam. Pozdrave tudi »Gor-

Lep pes, volčje pasme, dober čuvaj, se takoj proda po nizki ceni. Naslov pri upravi lista.

Na prodaj je posestvo v Ročah, obstoječe iz treh gospodarskih poslopj; redi se lahko od pet do šest glav živine. Natančna pojasnila daje lastnik Vincencij Kuštrin, Roče št. 71, p. Slappe d. Idria.

HOČEŠ KAJ BOLJŠEGA

za večerjo ali kosilo, kupi

„Pekate“.

Le one so zanesljivo prave, ki se dobe v zavojih po ½ kg in 1 kg z napisom Pekatete.

Dr. Fran Gabersček odvetnik v Gorici naznanja,

da se je preselil iz hiše št. 28 Corso Verdi v hišo Centralne posojilnice št. 32 v isti ulici.

riški Straži«, ker upamo, da nas bo redno obiskovala. V nadi, da boste novo leto boljše uživali kot mi ostanemo zvesti slovenski fantje. Grošelj Ivan, Vojsko; Gomišček Albert, Solkan; Jakuci Anton, Zagreb; Miljavec Anton, Gorica; Rupnik Ivan, Črni vrh; Požar Anton, Sežana; Gec Alojzij, Vipava in še mnogo drugih fantov, ki služijo pri našem polku.

Listnica uredništva.

Sobrško nad Idrijo: Preosebno in brez podpisa, zato je romalo v koš. Prvačina: Kakor zgoraj. Če že pišete, pišite s podpisom in o dostojnih stvareh.

Darovi.

Za »Slovensko sirotišče«: P. n. g. župnik Jos. Elsnic v Rodiku preplačilo za »Trojni cvet« 17 L 80 st.; Narodna tiskarna v Gorici 183 L; preč. g. Št. Kodermac preplačilo za »Trojni cvet« 2 L 80 st.; p. n. gospa Terezija Pizzarello v Kairu 55 L; Ivana 20 L. — Srčna hvala!

NAŠA VINA, dobra, po nizkih cenah, tudi v manjših količinah; marsalo, vermut, grenčice, žganje, vinski jesih itd. prodaja trgovina v ulici Ascoli št. 31 (na vogalu trga Korenj, de Amicis).

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE

ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Laboratorij otvorjen že leta 1918. Sprejema od 9. do 12. in od 2. do 6., ob nedeljah in praznikih od 9.—12.

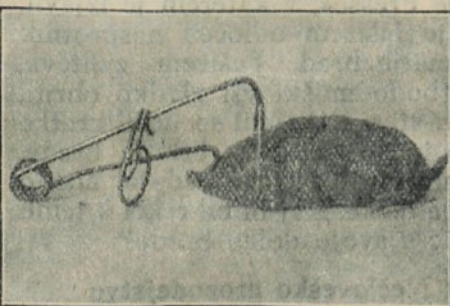
Krtove kože

kupuje

W. Windspach

Gorica - Via Carducci 6

Na željo daja pojasnila in posojuje pasti.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna. Blago solidno! Cene zmerne!

Plačam najvišje cene za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, krtov, veveric, jazbecov itd. itd.

Prodajam PASTI in POSEBNO MESO za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje

Nihče nima pravice kupovati zame

WALTER WINDSPACH

GORICA - Via Carducci 6 - GORICA

Pozor na izpremenjeni naslov!

